

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГЛОБАЛІЗАЦІЯ МЕДІА»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) рівень _____

галузь знань _____ **06 - Журналістика** _____
(шифр і назва)

спеціальність _____ **061 - Журналістика** _____
(шифр і назва)

освітня програма _____ **Медіакомунікації та зв'язки з громадськістю** _____
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни _____ за вибором _____
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ соціологічний _____

2021/ 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою соціологічного

30 серпня 2021 року, протокол № 10

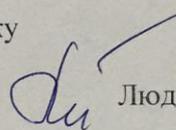
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Голіков Олександр Сергійович – доктор соціологічних наук, доцент,
доцент кафедри соціології

Програму схвалено на засіданні кафедри соціології

Протокол № 15 від 24 червня 2020 року

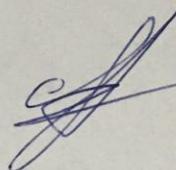
В.о. завідувачки кафедри соціології

Людмила СОКУРЯНСЬКА

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Медіакомунікації та зв'язки з громадськістю»

Гарант освітньої програми
«Медіакомунікації та
зв'язки з громадськістю»

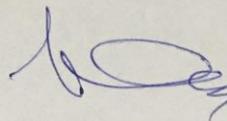

Сергій АКСЬОНОВ

Програму погоджено науково-методичною комісією соціологічного факультету

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії

Юлія СОРОКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Глобалізація медіа” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 061 - Журналістика «Медіакомунікації та зв’язки з громадськістю»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: дослідження процесів глобалізації як чиннику трансформації медіа та їхнього функціонування. Особлива увага приділяється політичним та культурним вимірам глобалізації, процесам зміни простору і часу під впливом глобалізації, становленню глобального інформаційного ринку, а також статусу медіаспеціаліста в глобальному та локальному медіапросторі.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни “Глобалізація медіа” є

- ознайомити студентів з головними підходами до розуміння феномену глобалізації у сучасній науці;
- розкрити зміст основних аспектів глобалізації: економічного, політичного, культурного, та, зокрема, інформаційного;
- продемонструвати студентам основні перспективи розвитку вітчизняних мас-медіа в контексті глобалізації інформаційного простору.
- розкрити сутність феноменів та процесів глобалізації медіа;
- визначити теоретичний потенціал соціології у дослідженні медіа феноменів та процесів;
- освоїти методологію релятивізуючого погляду на медіа та на глобальність оточуючого світу як системи відносин

1.3. Кількість кредитів – 4 кредити

1.4. Загальна кількість годин – 120 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	-й
Лекції	
32 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	6 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
72 год.	110 год.
у тому числі індивідуальні завдання	

год.	год.
------	------

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з програмою навчання, здобувачі мають демонструвати такі компетентності в результаті освоєння курсу:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК10. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем

СК1. Здатність застосовувати сучасні соціологічні поняття, концепції та теорії для опису й пояснення соціальних явищ і процесів.

СК2. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати актуальні проблеми українського суспільства та світової спільноти.

СК3. Здатність проектувати соціальні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію.

СК5. Здатність аналізувати емпіричні дані з використанням сучасних методів.

СК7. Здатність готувати звітні документи та наукові роботи за результатами соціальних досліджень.

СК9. Здатність використовувати класичні та сучасні концепції навчання та методики викладання у педагогічній діяльності.

СК10. Здатність комунікувати результати наукових досліджень і готувати наукові доповіді та статті.

ПР1. Застосовувати сучасні соціологічні поняття, концепції, теорії та результати емпіричних досліджень для опису й пояснення соціальних явищ і процесів.

ПР2. Здійснювати діагностику та інтерпретацію актуальних проблеми українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.

ПР4. Вміти організовувати та проводити соціальні дослідження із використанням валідних та надійних методів.

ПР5. Аргументовано представляти власну думку, бути критичним та самокритичним у дискусіях з опонентами.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

Студент має знати:

- основні теоретичні концепції в області глобалізації медіа;

- структурні та практичні ефекти глобалізації в медіадіяльності;

- основні категорії та поняття, за допомогою яких можна досліджувати процеси та феномени глобалізації медіа;

- ключові методологічні можливості та обмеження, що виникають при дослідженні даної проблематики;

Студент має вміти:

- аналізувати функціонування медіа та їхній статус в процесах глобалізації;

- досліджувати процеси комодифікації, гібридизації, конвергентизації медіа в умовах глобального світу;

- аналізувати владні, політичні, економічні, дискурсивні, культурні виміри глобалізації медіа;

- здійснювати експертизу представленості соціальних груп, соціокультурних реалій, економічних інтересів, політичних стратегій в умовах глобалізації медіа.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Глобалізація як процес, проблема та виклик

Вступ. Глобалізація як процес встановлення нової якості людського буття у якості цілісної загальнолюдської спільноти. Глобалізація та глобальність. Проект світового суспільства.

Головні парадигми глобалізації. Типи глобалізаційних теорій: теорія модернізації (глобалізація як лінійний процес) та вестернізація; «світ-системна» теорія І. Валерстайна, модель «світової культури» (М. Арчер, М. Феверстоун, Р. Робертсон), теорія глобального суспільства Е. Гідденса, теорія «суспільства знань» (Н. Стер).

Соціологічний, політологічний, культурологічний, економічний, географічний підходи до вивчення глобалізації: їх можливості та обмеження. Глобалістика як проект інтегративної міждисциплінарної науки.

Витоки глобалізації та множинність її проектів. Прообрази глобалізації. Стародавні імперії (зокрема Римська). Осмислення можливості єдності усього людства у світових релігіях. Зв'язок світових релігій зі стародавніми імперіями та імперською ідеологією. Релігійні війни як спроби здійснення проекту релігійної глобалізації. Становлення торгових імперій та корпорацій на межі Відродження / Новий Час. Колоніальна система та новоєвропейський політичний ідеал.

Глобалістичний потенціал філософської думки модерну. Множинність проектів глобалізації. Становлення двох конкуруючих глобалізаційних проектів у ХХ ст.: «Комуністичного» та «Ліберального»; теоретична рефлексія та спроби їх реалізації. Конкуренція між цими двома проектами у історії ХХ ст., форми та методи цієї конкуренції, «Холодна війна».

Глобальне та локальне, «глокалізм» та регіоналізація, фрагментаризація. «Глобальне село» М. Маклюена. «Глобальний гемайншафт» або «глобальний гезелшафт»?

Глобальні проблеми у сучасному світі. Політичний характер визначення глобальних проблем. Полеміка щодо вирішення глобальних проблем людства.

Тема 2. Комунікативні виміри глобалізації: роль медіа в глобалізаційних процесах

Розвиток засобів комунікації як невід'ємна умова, що робить глобалізацію можливою. «Гарячі» та «холодні медіа» (М. Маклюен).

Глобалізація і простір. Иррелевантність простору у глобальному світі та неонеомадізм (З. Бауман). «У-топічність» глобального простору (Л. Іонін). ЗМІ та «когнітивна картографія». Медіарепрезентація глобального простору. «Нерепрезентативна репрезентація»: репрезентація як імітування та репрезентація як конструювання, репрезентація уявного у ЗМІ. «Спільноти без місця» та «місця без спільнот».

Глобалізація та час, «реальний час» як час синхронного спілкування та соціокультурні наслідки виникнення та розповсюдження цього феномену.

Термінологічні низки: «нові медіа», «комп'ютерно-опосередковані комунікації», «цифрові медіа», «соціальні медіа». Підходи до визначення понять та їх співвідношення. Інтерактивність та принципи «one to many», «many to many».

Нові форми соціальної стратифікації та «інформаційна нерівність».

Тема 3. Політика, економіка, культура глобалізації як чинники трансформації медіа

Теорії постіндустріального (Д. Бел) та інформаційного (Е. Тофлер) суспільства, їх критика.

Світовий ринок. Ідеологія неолібералізму, її прибічники та критики. Протекціонізм та його критика.

Глобалізація й мобільність капіталу. Глобалізація виробництва та її проблеми. Глобальний розподіл праці, глобальна нерівність, глобальний класовий розподіл і його теоретичні моделі.

ТНК у сучасній світовій економіці. Глобальні економічні інституції (МВФ, ВБ, МОН, ВТО): їх роль у світовій економіці, стратегії та важелі впливу. Глобальна конкуренція та монополії.

Глобальний менеджмент. Модель «макдоналізації» Дж. Рітцера. Принципи «макдоналізації».

Виробництво та спекулятивний капітал у глобальному світовому просторі. Емансипація капіталу від виробництва.

Екологічні наслідки глобалізації.

Тема 4. Медіа в умовах глобального світу: інтерактивність та інтерпасивність

Глобалізація та вестернізація культури. Культурна макдоналізація. Формування системи глобальних культурних символів як єдиної «мови» у глобальному світі. Становлення глобальної культури. Масова та елітарна культура: розмивання межі.

Глобалізація та індустріалізація. «Глобальне місто» та село у ситуації глобалізації.

Кроскультурні комунікації. Культурний шок та стратегії його вирішення. Культурна гібридизація. Мультикультуралізм. Музеїзація культури (Г.Любе).

Комерціалізація культури. Експансія культурної індустрії у світ повсякденності та «колонізація життєвого світу» (Ю. Хабермас). Туристична індустрія й «диснеїфікація» національних культур (Ф. Джеймісон) внаслідок перетворення національної культури на споживацький товар. Фрагментаризація. Культурний фундаменталізм як відповідь на виклики глобалізації. Інституціоналізація етнічних соціокультурних практик як спроба відгуку на виклики глобалізації. Наднаціональні інституції, що здійснюють управління культурою.

Релігійна глобалізація та нові форми релігійності. Глобалізація та «неоархаїка».

Глобалізація науки та освіти, формування та функціонування єдиного наукового й освітнього простору. Транснаціональні наукові спільноти. Світові наукові центри та відтік інтелектуального капіталу.

Болонський процес. Споживання знань. Віртуалізація освіти. Комерціалізація освіти та освіта за «логікою супермаркету».

Тема 5. Медіаімперіалізм (О. Бойд-Барретт), інфоколоніалізм (Е. Галумов), медіакапіталізм, «макдональдизація» медіа та медіаексплуатація

Глобалізація та глобалізм. Мондіалізм. Альтерглобалізм та антиглобалізм. «Нові праві» та «консервативний інтернаціонал».

Суверенітет. Проблема національних держав. Постнаціональна політика та її інституції. Наднаціональна політика. Транснаціональна (супранациональна) політика. ТНК, компраторська буржуазія та лобіювання їх інтересів завдяки використанню апарата національної держави. Європейське співтовариство.

«Глобальне управління» (global governance). Основні глобальні політичні інститути та перспектива становлення світового уряду. Спектакуляризація (Г. Дебор) публічної політики у глобальному масштабі. Форми спектаклю: розпилений, концентрований та інтегрований.

Концепції «IV-ї світової війни» (субкоманданте Маркос) та «Імперії» (А. Негрі та М. Хардт). Конспірологічна версія глобалізації та її критика. Традиціоналізм і євразійство.

Глобалізація насильства. Воєнна глобалізація, постнаціональні війни та глобальна безпека. Тероризм як глобальна проблема.

Тема 6. «Соціальні мережі у глобальному просторі

Технологічна глобалізація. Інтернет як простір, глобальний за своєю природою та його фрагментаризація. Нові форми соціальності, що творяться електронними соціальними мережами. Нові можливості у формуванні соціальної солідарності, нові медіа та новий потенціал «утопічного проекту соціальної емансипації» (У. Еко).

Концепція М. Кастельса та теорія нетократії (А. Бард). Модель дигітального суспільства (П. Глотц).

Масова та народна культура: розмивання межі, нові спільноти та новий «фольклор» у електронних мережах.

Соціальний капітал у соціальних мережах. Соціальний контроль у електронних мережах: основні агенти, суб'єкти, механізми та важелі.

Медіа-опір глобалізаційним процесам та соціальні мережі анти(альтер)глобалістів. Інформаційний та медіа – тероризм.

Тема 7. Глобальність як цілісний ринок: інформація, послуги, увага, інфотовар

Перетворення інформації на товар як найважливіша тенденція сучасності, інформаційний капіталізм.

Загальні тенденції сучасного інформаційного виробництва. Централізація та уніфікація. Світові центри виробництва інформації.

Глобальна інформація та її ретрансляція регіональними інформаційними центрами. Регіональна інформація та її виробництво.

Проблема соціального замовлення та цензури, її особливості на глобальному, національному і регіональному рівні. Ідеологічне конструювання у глобальному масштабі, його стратегії та суб'єкти. Політики репрезентації та вилучення з простору глобальної репрезентації.

Неформалізовані інформаційні ресурси й мережі. Розповсюдження проблемної інформації та соціальний контроль.

Тема 8. Медіаспоживання та медіаекспертиза

Глобалізація споживання. Споживання – сутність поняття. Феномен консюмеризму.

Концепт «суспільство споживання» та його інтерпретації. Символічне споживання та його історичні форми. Т. Веблен про способи демонстрації соціального успіху у різних соціокультурних системах. Режими демонстративного споживання у різних соціокультурних системах. Ритуалізоване демонстративне споживання в архаїчній та традиційній культурі, санкції щодо порушників. Канонічне демонстративне споживання за часів Модерну. Роль гри у сучасному споживанні. Мода як семіотична система, її структура. Становлення та розвиток моди. «Банальний космополітизм» (У. Бек).

Реклама та PR у сучасному світі. Емансипація капіталу від виробництва. Брендінг товарів та послуг у глобальному масштабі. Спокуса (Ж. Бодрійяр) і нав'язування.

Стиль життя та споживання. Стильова диференціація суспільства й глобалізація стилів життя. Уніфікація споживацьких практик та орієнтацій та глобальна нерівність у споживанні. Парадокси споживацької поведінки у бідних країнах, «суб'єктивний середній клас» у гонитві за західними стандартами споживання.

Тема 9. Медіафахівець як фігура, діяч, проблема

Мотивація праці у глобальному суспільстві та її диференціація. Матеріалістичні та посматеріалістичні цінності.

Творча та виконавча робота у інформаційній галузі. Пролетаризація інтелектуальної та творчої праці як загальна тенденція сучасності. Логіка конвеєрного виробництва у культуротворчої діяльності. Анонімність автора, проблеми авторства та відповідальності.

Професійна діяльність та аматорство: розмивання межі у сучасній медіа-діяльності (блогінг та ін.).

Нові форми зайнятості та експлуатації. Глобальний розподіл праці у сфері виробництва інформації, його виміри. Мобільність праці, трудова міграція. «Фрі-ланс» та телепраця.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	В тому числі			
			Л	інд	ср			Л	П	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Тема 1. Глобалізація як процес, проблема та виклик	13	4	1	8	13		13	1		12
Тема 2. Комунікативні виміри глобалізації: роль медіа в глобалізаційних процесах	14	4	2	8	14		13	1		12
Тема 3. Політика, економіка, культура глобалізації як чинники трансформації медіа	14	4	2	8	14		13	1		12
Тема 4. Медіа в умовах глобального світу: інтерактивність та інтерпасивність	13	3	2	8	13		13	1		12
Тема 5. Медіаімперіалізм (О. Бойд-Барретт), інфокolonіалізм (Е. Галумов), медіакапіталізм, «макдональдизація» медіа та медіаексплуатація	14	4	2	8	14		14		2	12
Тема 6. Соціальні мережі у глобальному просторі	13	3	2	8	13		14		1	13
Тема 7. Глобальність як цілісний ринок: інформація, послуги, увага, інфотовар	13	4	1	8	13		14		1	13
Тема 8. Медіаспоживання та медіаекспертиза	13	3	2	8	13		13		1	12
Тема 9. Медіафахівець як фігура, діяч, проблема	13	3	2	8	13		13		1	12
<i>Усього годин</i>	120	32	16	72	120		120	4	6	110

4. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
1	<p>Тема 1. Глобалізація як процес, проблема та виклик</p> <p>1. Основні наукові дисципліни, що вивчають глобалізацію. Специфіка кожної з них. Можливості. Обмеження.</p> <p>2. Глобальне та локальне у сучасному світі.</p> <p>3. Які ви знаєте глобальні проблеми сучасності? Чому саме їх можна вважати глобальними?</p> <p>4. Об'єктивне та суб'єктивне у процесі глобалізації. Чи є зацікавлені у здійсненні цього процесу?</p> <p>Обговорення проблем та тематик, поставлених у низці публікацій:</p> <p>1. Кись Р. Глобалізація, локалізація, глокалізація. <i>Глобалізація, Європейський Союз та Україна. Незалежний культурологічний часопис</i>. 2000. Вип. 19. С. 224-233.</p> <p>2. Нагорный Б.Г. Глобализация: универсальный макросоциальный процесс? <i>Методология теория та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : збірник наукових праць</i>. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2005. С. 57-59.</p> <p>3. Чернецкий Ю.А. Интернационализация социосферы и современная глобализация общественной жизни: проблема соотношения понятий и процес сов. <i>Методология теория та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : збірник наукових праць</i>. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2008. С. 28 – 31.</p> <p>4. Чешков М. Глобалізація: сутність, сучасна фаза, перспективи. <i>Глобалізація, Європейський Союз та Україна. Незалежний культурологічний часопис</i>. 2000. Вип. 19. С. 178-193.</p>	1	
2	<p>Тема 2. Комунікативні виміри глобалізації: роль медіа в глобалізаційних процесах</p> <p>1. Роль ЗМІ у процесі глобалізації: пасивний (репрезентація) та активний (конструювання) її аспекти. Уявний та реальний глобальний простір.</p> <p>2. Що таке комунікація у «реальному часі»? Які зміни у соціальній практиці вона інспірує?</p> <p>3. Як Ви розумієте фразу З. Баумана «Осілою більшістю управляє кочова й екстериторіальна еліта»? Завдяки чому це стає можливим? Які у цього наслідки?</p>	2	

3	<p>Тема 3. Політика, економіка, культура глобалізації як чинники трансформації медіа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які передумови економічної глобалізації вам відомі? 2. Глобальний розподіл праці: його причини та наслідки. 3. Уніфікація споживання у світі. 4. Глобальна диференціація споживацької поведінки. 5. Об'єктивні причини політичної глобалізації. 6. Хто є найбільш зацікавленою стороною у цьому процесі? Хто від нього виграє, хто потерпає? 7. Чи можлива ефективна практика антиглобалізму? Альтерглобалізму? 8. У чому причини сучасної популярності конспірології? 	2	
4	<p>Тема 4. Медіа в умовах глобального світу: інтерактивність та інтерпасивність</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чи обов'язково культурна глобалізація реалізується як вестернізація культури? Чому? 2. Чи можливе створення та відтворення елітарної культури у контексті глобального ринку культурного споживання? 3. Чи можливе гармонійне існування народної культури за умов глобалізації? 4. Які є позитивні та негативні наслідки від глобалізації для науки та освіти? 	2	
5	<p>Тема 5. Медіаімперіалізм (О. Бойд-Барретт), інфоколоніалізм (Е. Галумов), медіакапіталізм, «макдональдизація» медіа та медіа експлуатація</p> <p>Обговорення проблем, поставлених у наступних публікаціях:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кляйн Н. Без брэндов. «Глушение массовой культуры». Вернуть себе улицы. Москва : Хорошая книга, 2004. 2. Негри А., Хардт М. Империя / Пер. с англ., под ред. Г. В. Каменской, М. С. Фетисова. Москва: Праксис, 2004. 440 с. 3. Кляйн Н. Глава вторая. Бренды расширяются. NoLogo. Люди против брендов. Москва : Хорошая книга, 2004. 4. Тейлор М. Поколение Next: студент эпохи постмодерна. <i>Отечественные записки : научный журнал</i>. Москва, 2006. № 3.С. 212-229. 5. Дебор Г. Завершенное разделение // Ги Дебор Общество спектакля / Пер. с фр. / Перевод С. Офертаса и М. Якубович. Москва : Логос, 1999. 	2	2

6	<p>Тема 6. Соціальні мережі у глобальному просторі</p> <p>1. Інтернет – це ЗМІ або ні?</p> <p>2. Вплив мережі «Інтернет» на життєдіяльність сучасної людини: які позитивні та негативні аспекти можна виділити?</p> <p>3. Інтернет як фактор соціальної рівності. Інтернет як диференціюючий фактор: ресурси та капітали.</p> <p>4. Інформаційний та медіа-тероризм. Чи дійсно є така загроза? Якими наслідками загрожують ці явища?</p>	2	1
7	<p>Тема 7. Глобальність як цілісний ринок: інформація, послуги, увага, інфотовар</p> <p>Обговорення проблем, поставлених у наступних публікаціях:</p> <p>1. Черных А. И. Социальные функции и миссия журналиста. <i>Власть демократии – власть медиа?</i> Москва : ГУ ВШЭ, 2007. 68 с.</p> <p>2. Мей К. Інформаційний капітал, власність і робоча сила / Інформаційне суспільство. Скептичний погляд / Пер. з англійської. Київ : «К.І.С.», 2004. С. 141-180.</p> <p>3. Мей К. Що таке глобальне інформаційне суспільство? / Інформаційне суспільство. Скептичний погляд / Пер. з англійської. Київ : «К.І.С.», 2004. С. 1-58.</p> <p>4. Галстон У. А. Влияние интернета на гражданскую жизнь: первая оценка // Интернет в общественной жизни. М., 2006. С.72-95.</p> <p>5. Зиновьев А. А. Моя работа // Глобальный человек. Москва : Алгоритм : Эксмо, 2006. С. 124-127.</p> <p>6. Черных А. И. Власть демократии – власть медиа? Москва : ГУ ВШЭ, 2007. 68 с.</p> <p>7. Жижек С. Страсти Реального, страсти Видимости // Добро пожаловать в пустыню Реального / Пер. с англ. Артема Смирного. М. : Фонд «Прагматика культуры», 2002. 160 с.</p> <p>8. Ионин Л. Г. Подступы к новой магической эпохе // Постмодерн: новая магическая эпоха : Сб. статей / под. ред. Л. Г. Ионина. Харьков, 2002. С. 9–22.</p>	1	1
8	<p>Тема 8. Медіаспоживання та медіаекспертиза</p> <p>Виконання та презентація результатів, а також відкрита дискусія за результатами наступного завдання: «Здійсніть експертизу медіарепрезентації глобалістської та інших ідеологій у реальних медіатекстах. Визначте основні особливості репрезентації та очікувані медіа виробниками способи та техніки медіаспоживання. Проаналізуйте ці тексти у загальному контексті ідеологічної репрезентації. За можливості наведіть типові способи медіа споживання таких текстів»</p>	2	1

9	Тема 9. Медіафахівець як фігура, діяч, проблема 1. Праця у режимі «фрі-ланс»: свобода чи нова форма експлуатації? 2. Які процеси отримали назву «пролетаризація інтелектуальної праці»? 3. Чи є у сучасній медіапрактиці цензура? Якщо є, яка її специфіка у сучасному світі? У сучасній Україні? 4. Які нові можливості відкриваються перед медіапрактиком завдяки новітнім технологіям? Які моральні та етичні проблеми виникають завдяки цьому та як їх слід вирішати?	2	1
	Усього	32	6

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Підготовка до семінарських занять, прочитання першоджерел зі списку літератури	16	32
2.	Підготовка тексту індивідуального науково-дослідницького проекту.	40	62
5.	Проведення емпіричного дослідження.	12	12
3.	Підготовка захисту та презентації індивідуального науково-дослідницького проекту.	4	4

Під час самостійного опрацювання матеріалу студенти знайомляться з першоджерелами і працями дослідників, збирають матеріали для доповідей на семінарських заняттях, готуються до написання модульних тестових контрольних робіт, виконують творчу роботу у формі есе (ІНДЗ), готуються до написання підсумкової залікової роботи у формі тестів.

Студентові рекомендується:

✧ Законспектувати матеріали лекцій та основну літературу, рекомендовану до розгляду на семінарських заняттях.

✧ Підготувати тези та виступити з доповіддю за однією з тем, які розглядаються на семінарських заняттях.

✧ Брати активну участь в обговоренні проблемних питань курсу під час семінарських дискусій.

Студентові необхідно:

✧ Підготувати індивідуальну навчально-дослідну роботу (робота здається на кафедру в електронному і роздрукованому варіантах) та публічно презентувати її.

✧ Підготуватися до написання підсумкової (залікової) письмової роботи у формі тестів.

Види навчальної діяльності (змішане навчання)

Лекції					
	Класифікація	Попередня підготовка	Подача нової інформації	Тренування	Зворотній зв'язок
Тема 1. Глобалізація як процес, проблема та виклик	Вступна	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу
Тема 2. Комунікативні виміри глобалізації: роль медіа в глобалізаційних процесах	Оглядова	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу
Тема 3. Політика, економіка, культура глобалізації як чинники трансформації медіа	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу
Тема 4. Медіа в умовах глобального світу: інтерактивність та інтерпасивність	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу
Тема 5. Медіаімперіалізм (О. Бойд-Барретт), інфоколоніалізм (Е. Галумов), медіакапіталізм, «макдональдизація» медіа та медіаексплуатація	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу
Тема 6. Соціальні мережі у глобальному просторі	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу
Тема 7. Глобальність як цілісний ринок: інформація, послуги, увага, інфотовар	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу

Тема 8. Медіаспоживання та медіаекспертиза	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу 	
Тема 9. Медіафахівець як фігура, діяч, проблема	Завершальна (підсумкова)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу 	
Семінари						
	Вид навчальної діяльності	Попередня підготовка	Виконання практичного завдання	Оцінювання	Рефлексія	Зворотній зв'язок
Розділ 1. Сім'я як об'єкт досліджень соціологічної науки						
Тема 1. Глобалізація як процес, проблема та виклик	Діяльність в аудиторії	Опитування			Діалог, групове обговорення	<ul style="list-style-type: none"> • Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача
Тема 2. Комунікативні виміри глобалізації: роль медіа в глобалізаційних процесах	Діяльність в аудиторії		Завдання, що виконуються під час семінарських занять	<ul style="list-style-type: none"> • Опитування; • виконання практичного завдання 	<ul style="list-style-type: none"> • Діалог, групове обговорення; • короткі усні відповіді на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача
Тема 3. Політика, економіка, культура глобалізації як чинники трансформації медіа	Онлайн-діяльність		Завдання, що виконуються під час семінарських занять	<ul style="list-style-type: none"> • Опитування; • виконання практичного завдання 	<ul style="list-style-type: none"> • Діалог, групове обговорення; • короткі усні відповіді на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача
Тема 4. Медіа в умовах глобального світу: інтерактивність та інтерпасивність	Діяльність в аудиторії		Завдання, що виконуються під час семінарських занять	<ul style="list-style-type: none"> • Опитування; 	<ul style="list-style-type: none"> • Діалог, групове обговорення; • короткі усні відповіді на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача
Тема 5. Медіаімперіалізм (О. Бойд-Барретт), інфоколоніалізм (Е. Галумов), медіакапітал	Онлайн-діяльність		<ul style="list-style-type: none"> • Пошук відповідей на питання; • різнорівневі індивідуальні та групові завдання (звіт, презен 	<ul style="list-style-type: none"> • Усна відповідь; • виконання практичного завдання 	<ul style="list-style-type: none"> • Діалог, групове обговорення; • короткі усні відповіді на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача

ізм, «макдональд изация» медіа та медіаексплу атація			тація, проєкт тощо)			
Тема 6. Соціальні мережі у глобальному просторі	Діяльність в аудиторії		<ul style="list-style-type: none"> Пошук відповідей на питання; різномірне ві індивідуа льні та групові завдання (звіт, презен тація, проєкт тощо) 	<ul style="list-style-type: none"> Усна відповідь; виконання практичного завдання 	<ul style="list-style-type: none"> Діалог, групове обговорення; короткі усні відповіді на питання 	Групові консультації; коментарі під час заняття від викладача
Тема 7. Глобальніст ь як цілісний ринок: інформація, послуги, увага, інфотовар	Діяльність в аудиторії		різномірневі індивідуа льні та групові завдання (звіт, презен тація, проєкт тощо)	<ul style="list-style-type: none"> Усна відповідь; виконання практичного завдання 	<ul style="list-style-type: none"> Діалог, групове обговорення; короткі усні відповіді на питання 	Групові консультації; коментарі під час заняття від викладача
Тема 8. Медіаспожи вання та медіаексперт иза	Онлайн- діяльність		різномірневі індивідуа льні та групові завдання (звіт, презен тація, проєкт тощо)	<ul style="list-style-type: none"> Усна відповідь; виконання практичного завдання 	<ul style="list-style-type: none"> Діалог, групове обговорення; короткі усні відповіді на питання 	Групові консультації; коментарі під час заняття від викладача
Тема 9. Медіафахіве ць як фігура, діяч, проблема	Діяльність в аудиторії		<ul style="list-style-type: none"> Презентаці я індивідуальн ого дослідницько го проєкту 	<ul style="list-style-type: none"> Усна відповідь; виконання практичного завдання 	Розроблення нотаток до лекцій	<ul style="list-style-type: none"> Автомати зовані тести для само- контролю; оцінюван ня виклада чем резуль татів групо вої співпраці

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни використовуються словесні методи: лекції, пояснення, бесіди, колективні та індивідуальні дискусії, робота з навчальною та науковою літературою. Також під час викладання дисципліни використовуються методи учбового дослідження: спостереження, контент-аналіз, дискурс-аналіз, кабінетне дослідження.

8. Методи контролю

Виконання контрольної роботи, написання звіту з самостійного науково-дослідного проекту, підготовка залікових робіт.

Самоконтроль здійснюється студентами під час опрацювання теоретичного матеріалу лекцій та під час роботи над матеріалами, запропонованими викладачем, при підготовці до семінарських занять.

Поточний контроль:

- поточне опитування: здійснюється на початку лекції для перевірки якості засвоєння основного матеріалу;
- поточне оцінювання семінарської роботи: здійснюється викладачем протягом проведення семінарів за результатами виступів на семінарах та інших форм роботи;
- поточна контрольна робота, завдання якої складаються з теоретичних питань нормативного або проблемного характеру, творчих завдань.
- поточна дослідницька робота, здійснювана студентами в межах їхніх індивідуальних проєктів;

Підсумковий семестровий контроль - письмова екзаменаційна робота.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання									Підсумковий семестровий контроль (екзамен)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
- Виконання проміжної контрольної роботи (до 10 балів)									40	100
- Робота із базовими текстами (до 10 балів)										
- Робота в аудиторії (до 20 балів)										
- Написання дослідницького проєкту (до 20 балів)										

Усі студенти допускаються до іспиту

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70 – 89	добре	
50 – 69	задовільно	
1 – 49	незадовільно	не зараховано

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Вимоги до робіт:

– робота з курсу «Глобалізація медіа» виконуються на двох рівнях – рівні тексту та рівні субтексту, де

А) на першому оцінюється логіка викладу, природність тексту, авторська включеність та задіяність, самостійність, глибина опрацювання матеріалу, оригінальність, пов'язаність тексту з матеріалом курсу, обсяг та грамотність тексту;

Б) на другому оцінюється кількість задіяних джерел, фундаментальність їх опрацювання, релевантність їх тексту, якість задіяних джерел, їх відповідність запропонованій літературі з курсу, різноманіття задіяних джерел та способів їх задіювання в субтекст.

– обсяг тексту, який задається викладачем, є рекомендованим, та допускає коливання в межах +/-10% від заданого обсягу без зниження оцінки;

– самостійність тексту має бути не меншою, аніж 90%, згідно з даними спеціалізованих програм з перевірки автентичності; у іншому випадку робота не приймається до розгляду;

– загальними вимогами для всіх робіт є: пунктуальність (хронологічна відповідність) подання роботи; якість виконання та оформлення; авторський та оригінальний підхід до роботи, її оформлення та подання; самостійність та автентичність; відповідність матеріалам та змісту курсу «Речі. Символи. Насильство».

Оцінка за роботу з курсу «Глобалізація медіа» складається з таких критеріїв:

- своєчасність, пунктуальність, охайність, точність врахування вимог – до 10% оцінки; зокрема – робота має бути надіслана на е-мейл викладача golikov@karazin.ua згідно з наданими викладачем термінами та розкладом курсу;

- зануреність до курсу, його проблематики, понять та методології – до 20% оцінки;

- чітко виражена авторська позиція, самостійність виконання, оригінальність погляду – до 20% оцінки;

- наявність фундованості на науковій літературі, змістовні та релевантні посилання, цитування, використання ідей – до 30% оцінки;

- використання ілюстративних та аргументативних матеріалів, емпіричних даних, авторських чи вторинних даних – до 20% оцінки.

10. Рекомендована література

Підручники, навчальні посібники

1. Дергачев В. А. Глобалистика. Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2005. 303 с.
2. Култаєва М. Д. Соціологія глобалізації : навчальний посібник. Харків : ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2007.
3. Молевич Е. Введение в социальную глобалистику. Учебное пособие. Москва : Барак - М, 2007. 160 с.
4. Осьмова М. Н. Глобализация мирового хозяйства. Учебное пособие. Москва : Инфра - М, 2006. 376 с.

Основна література

1. Jin D. Y. The Routledge Handbook of Digital Media and Globalization. Routledge, 2021. 315 p.
2. Schroeder R. Social Theory: After The Internet Media, Technology, And Globalization. UCL Press, 2018. 210 p.
3. Альтюссер Л. Идеология и идеологические аппараты государства (заметки для исследования). *Неприкосновенный запас*. 2011. №3 (77). С. 14-58.
4. Бодрийяр Ж. Символический обмен и смерть. Москва : Добросвет, 2000. 387 с.
5. Бодрийяр Ж. Система вещей. Москва : Рудомино, 1999. 224 с.
6. Болдуин Р. Великая конвергенция: информационные технологии и новая глобализация Москва: "Дело" РАНХИГС, 2018. 416 с.
7. Бурдые П. Рынок символической продукции. *Вопросы социологии*. № 1–2. 1993. С. 49-62.
8. Бурлачук В. Символические системы и конституирование социального смысла. *Социология: теория, методы, маркетинг*. 2004. № 3. С. 147-155
9. Жижек С. Возвышенный объект идеологии. Москва: Художественный журнал, 1999. 234 с.
10. Миллс Ч. Р. Язык, логика и культура. *Социологическое обозрение*. 2012. Т. 11 № 1. С. 84-96
11. Остин Дж. Л. Избранное. Москва : Идея-Пресс, Дом интеллектуальной книги, 1999. 332 с.
12. Попова И. Повседневные идеологии. Как они живут, меняются и исчезают. Київ : Ин-т социологии НАНУ, 2000. 219 с.
13. Сёрль Дж. Рациональность в действии. Москва : Прогресс-Традиция, 2004. 336 с.
14. Скочилова В. Идеология как символическая система. *Вестник Томского государственного университета. Философия. Социология. Политология*. 2008. №2(3). С. 124-127.
15. Бауман З. Текучая современность. Санкт-Петербург : Питер, 2008. 240 с.

16. Бодрийяр Ж. Символический обмен и смерть. Москва : Добросвет, 2000. 387 с.
17. Бхагватти Дж. В защиту глобализации. Москва : Ладомир, 2005. 448 с.
18. Валлерстайн И. Анализ мировых систем: современное системное видение мирового сообщества. *Зарубежная социология XX века : Хрестоматия. Тексты.* Д., 2001. С. 286–297.
19. Галстон У. А. Влияние интернета на гражданскую жизнь: первая оценка. *Интернет в общественной жизни.* Москва, 2006. С. 72–95.
20. Гидденс Э. Ускользающий мир: как глобализация меняет нашу жизнь. Москва : Весь Мир, 2004. 120 с.
21. Дебор Г. Общество спектакля. Москва : Логос, 1999. 224 с.
22. Ионин Л. Г. Новая магическая эпоха. *Постмодерн: новая магическая эпоха : Сб. статей.* Харьков, 2002. С. 221-236.
23. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура. М. : Издательство ГУ ВШЭ, 2003. 608 с.
24. Кляйн Н. NoLogo. Люди против брэндов. Москва : Хорошая книга, 2004. 624 с.
25. Мей К. Інформаційне суспільство. Скептичний погляд. Київ : К.І.С., 2004. 220 с.
26. Субкоманданте Маркос. Другая революция. Сапатисты против нового мирового порядка. Б.м., Гилея, 2002. 200 с.
27. Тейлор М. Поколение Next: студент эпохи постмодерна. *Отечественные записки : научный журнал.* Москва : 2006. № 3 С. 212-229.
28. Фукуяма Ф. Глобалізація безконечна. *Глобалізація, Європейський Союз та Україна. Незалежний культурологічний часопис.* 2000. Вип. 19. С. 36–41.
29. Шейко В. М. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга половина XIX – початок XXI ст.). Київ : Генеза, 2005. 592 с.

Допоміжна література

1. Цифанова И.В. Образ врага в обществах позднего модерна: эмблематика и семиотика. *Социально-политические науки.* 2019. № 2. С. 203-207.
2. Бойко, Д. Символическое насилие как объект социологического исследования: категоризация и операционализация. *Вестник ХНУ имени В. Н. Каразина. Серия «Социологические исследования современного общества: методология, теория, методы.* 2017. №37. С. 91-95.
3. Бурлачук В. Символ и власть: Роль символических структур в построении картины социального мира. Київ : Институт социологии НАН Украины, 2002. 266 с.
4. Бурдые П, Социология социального пространства. Санкт-Петербург : Алетейя; Москва : Ин-т эксперим.социологии : Алетейя, 2005. 288 с.

5. Сёрль Дж. Р. Что такое речевой акт?; Косвенные речевые акты; Классификация речевых актов. *Новое в зарубежной лингвистике*. 1986. Вып. 17. С. 151-169.
6. Спирова Э. Символ как ключ к пониманию. *Знание. Понимание. Умение*. 2006. №3. С. 181-184.
7. Бурдые П. Социальное пространство и символическая власть. *Thesis*. 1993. Вып. 2. С. 137-150.
8. Бодрийяр Ж. Общество потребления. Его мифы и структуры. Москва : Республика; Культурная революция, 2006. 269 с.
9. Белл Д., Иноземцев В. Л. Эпоха разобщенности: размышления о мире XXI века. *Философские исследования*. 2008. № 1. С. 168–170.
10. Жижек С. Добро пожаловать в пустыню Реального. Москва : Фонд «Прагматика культуры», 2002. 160 с.
11. Зиновьев А. А. Глобальный человек. Москва : Алгоритм : Эксмо, 2006. 448 с.
12. Кагарлицкий Б.Ю. Марксизм: не рекомендовано для обучения. Москва : Алгоритм, 2006. 480 с.
13. Кагарлицкий Б.Ю. Политология революции. Москва : Алгоритм, 2007. 576 с.
14. Кастельс М. Галактика Интернет. Размышления об Интернете, бизнесе и обществе. Екатеринбург : У-Фактория, 2004. 328 с.
15. Кись Р. Глобалізація, локалізація, глокалізація. *Глобалізація, Європейський Союз та Україна. Незалежний культурологічний часопис*. 2000. Вип. 19. С. 224–233.
16. Коллонтай В. Западные концепции экономической глобализации. *Грани глобализации*. Москва, 2003. С. 147–192.
17. Ленин В. И. Империализм, как высшая стадия капитализма. *Полное собрание сочинений В. И. Ленина*, изд. 5, т. 27. Москва : Издательство политической литературы, 1967. С. 299–427.
18. Малюк А. Дискурс глобалізації з точки зору світ-системного аналізу. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2005. №2. С.176–196.
19. Нагорный Б. Г. Глобализация: универсальный макросоциальный процесс? *Методологія теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : збірник наукових праць*. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2005. С. 57–59.
20. Негри А. Империя. Москва : Праксис, 2004. 440 с.
21. Перская В. Глобализация и государство. Москва : Палеотип, 2005. 208 с.
22. Слука Н. А. Эволюция концепции «мировых городов». Москва : Региональные исследования. 2005. №3 (5).
23. Стровский Д. Л. Информационная глобализация как предмет научного познания: к историографии вопроса. *Известия Уральского государственного университета*. 2009. № 1/2 (62). С. 31–45.
24. Суименко Е. И. Капитализм в нашем доме. Взгляд сквозь призму теории и социальной эмпирии. Киев : ИС НАН Украины, 2007. 512 с.

25. Тапскотт Д. Электронно-цифровое общество: Плюсы и минусы эпохи сетевого интеллекта. Киев : INT Пресс ; Москва : Релф бук., 1999. 432 с.
26. Удовик С. Л. Глобализация. Семиотические подходы. Москва - Киев, 2002. С.206–296.
27. Хансен Д. Україна і глобалізаційні економічні процеси. *Виклик глобалізації*. Київ, 2002. С.110–124.
28. Хелд Д. Глобальные трансформации : Политика, экономика, культура. Москва, 2004. С. 102–174.
29. Хилд Т.К. Космополитический проект : имеет ли Интернет глобальное публичное значение? *Интернет в общественной жизни*. Москва, 2006. С.137–153.
30. Чернецкий Ю. А. Интернационализация социосферы и современная глобализация общественной жизни: проблема соотношения понятий и процессов. *Методологія теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : збірник наукових праць*. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2008. С. 28–31.
31. Черных А. И. Власть демократии – власть медиа? Москва : ГУ ВШЭ, 2007. 68 с.
32. Чешков М. Глобалізація: сутність, сучасна фаза, перспективи *Глобалізація, Європейський Союз та Україна. Незалежний культурологічний часопис*. 2000. Вип. 19 С. 178–193.
33. Яжборовская И. Глобализация и опыт трансформации в странах Центральной- и Юго-Восточной Европы. Москва : [Академия/Academia](#), 2008. 378 с.
34. Cohen R., Kennedy P. *Global Sociology*. NY : New York University Press, 2000. 408 p.
35. Chanda N. *Bound Together: How Traders, Preachers, Adventurers, and Warriors Shaped Globalization*. New Haven (Ct.); London : Yale Univ. Press, 2007. Pp. 245–254.
36. *Media and Globalization : Why the State Matters* / ed. by N. Morris, S. Waisbord ; Epilogue by K. Nordenstreng. Lanham : Rowman & Littlefield, 2001. XVI. 197 p.
37. Pick D. Globalisation, reflexive modernisation, and development: the case of India. *Society and Business Review*. 2006. Vol. 1 Iss: 2, Pp.171–183.
38. Ray L. *Globalization and everyday life*. London and New York, 2007.
39. Robertson R. *Globalization : Social Theory and Global Culture*. London, 1992. 286 p.
40. Scholte J. *Beyond the Buzzword: Towards a Critical Theory of Globalization*. *Globalization : Theory and Practice* / ed. by E. Kofman and G. Youngs. London : Continuum, 1996. Pp. 44–45.
41. Talbott S. *The Great Experiment : The Story of Ancient Empires, Modern States, and the Quest for a Global Nation*. N. Y. : Simon & Schuster, 2008. 257 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Гринин Л.Е. [Глобализация и национальный суверенитет](#) // [История и современность](#). 2005. № 1. С. 6-31.
2. Железнов Ю. Д. [Разница в развитии — естественнонаучная причина глобальных проблем](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2005. № 3. С. 119-120.
3. Журавлев В. В. [Глобализация: вызовы истории и ответы теории](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2004. № 1. С. 43-46.
4. Келле В. Ж. [Процессы глобализации и динамика культуры](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2005. № 1. С. 69-70.
5. Колин К. К. [Неоглобализм и культура: новые угрозы для национальной безопасности](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2005. № 2. С. 104-111.
6. Колин К. К. [Неоглобализм и культура: новые угрозы для национальной безопасности \(окончание\)](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2005. № 3. С. 80-87.
7. Комплектов В. Г. [Глобалистика - плод междисциплинарного консенсуса](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2005. № 3. С. 97-100.
8. Королев А. А. [Методологический семинар «Предмет, структура и методы глобалистики»](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2005. № 1. С. 189-191.
9. Королев А. А. [О предмете, структуре и методах глобалистики](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2005. № 3. С. 88-96.
10. Костина А. В. [Предмет и проблемное поле глобалистики](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2005. № 3. С. 100-111.
11. Луков Вал. А. [Воспитание как ответ на вызовы глобализации \(начало\)](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2006. № 1. С. 101-109.
12. Лоуренс Клейн [«Глобализация: вызов национальным экономикам»](#)
13. Тлостанова М. В. [Судьба университета в эпоху глобализации](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2005. № 3. С. 180-185.
14. Том Палмер [«Глобализация — это здорово!»](#)
15. Хорин И. С. [Глобализация общественной жизни: история и современность](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2005. № 2. С. 118-125.
16. Хорина Г. П. [Глобализация как идеология](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2005. № 1. С. 71-78.
17. Федотова В. Г. [Меняющийся мир и глобализация \(начало\)](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2004. № 1. С. 47-59.
18. Федотова В. Г. [Меняющийся мир и глобализация \(продолжение\)](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2005. № 1. С. 44-55.
19. Федотова В. Г. [Меняющийся мир и глобализация \(окончание\)](#) // [Знание. Понимание. Умение](#). 2005. № 2. С. 94-104.
20. Всесвітній банк. Офіційний сайт:
<http://www.worldbank.org>
21. Глобальная альтернатива:
<http://www.aglob.info>

22. ЄС. Офіційний сайт:
<http://europa.eu/>
23. Інститут прав людини та запобігання екстремізму та ксенофобії:
<http://www.ihrpex.org>
24. Інститут проблем глобалізації:
<http://www.iprog.su>
25. Інститут стран СНГ. Український філіал:
<http://www.cis.org.ua>
26. Міжнародна організація праці. Офіційний сайт:
<http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
27. Міжнародний фонд Відродження. Україна:
<http://www.irf.kiev.ua>
28. Світова організація торгівлі. Офіційний сайт:
<http://www.wto.org/>
29. НАТО. Офіційний сайт:
<http://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm>
30. Організація американських держав. Офіційний сайт:
<http://www.oas.org/en/default.asp>
31. Скепсис. Научно-просвітительський журнал:
<http://scepssis.ru>
32. ОБСЄ. Офіційний сайт:
<http://www.osce.org/>
33. ООН. Офіційний сайт:
<http://www.un.org/ru>
34. ЮНЕСКО. Офіційний сайт:
<http://www.unesco.org/new/ru/unesco/>